

A Somogyi-könyvtár polcairól

Füstölt hús az ékszerboltban

A Szegedet 140 éve romba döntő árvíz pusztítása utáni napokban azonnal megindult a kereskedés a belváros szárazon maradt részein. A szomszédos településekről hozott árukból hetivásárt tartottak, az Iskola utca üresen maradt üzleteiben alkalmi vegyesboltokat rendeztek be: megfért egymás mellett szalonna és főzelékféle, cipő és textil, könyv és kabát. Az égbe szökő árakat a rendőrség árusítási monopólium bevezetésével fékezte meg.

„Hogy Szeged népének mennyire vérében van a kereskedés, azt már március 15-én látni lehetett. Három nappal az árvíz után – megtartották a hetivásárt! Ahol szárazon maradt egy kis kövezet: a Schäffer- és a Kontraszti-házak előtt, a nénémasszonyok kirakodtak a kövezetre: tojást, paprikát, sajtot, vaját, szalonnát, füstölthúst, babot, borsót, papucsot, gyertyát, gyufát, tejet és tejfölt lehetett már vásárolni, természetesen borsos áron” – írja Dr. Szabó László „Szeged halála és feltámadása” című könyvében.

„Az 1879. évi árvíz és a város ujjaépítésének” története alcímet viselő háromkötetes mű „a Víz” 50. évfordulóján, 1929-ben jelent meg „A Délmagyarország Hirlap- és Nyomdavidallalat Rt.” kiadásában. A kötet tartalmát cikksorozat formájában már korábban megismerhették a Délmagyarország olvasói: az első részt az 1928. november 4-i lapszámban közölték.

A bevezetőből kiderül, hogy a szerző kisgyermekként maga is átélte a borzalmakat. A könyv első részében a Tisza betörésének előzményeit foglalja össze. A második kötet a drámai események katasztrófafilmekbe illő részleteit tárja elénk. Fölsorolja a kormány első intézkedéseit, a királylátogatás eseményeit, s bemutatja a lassan apadó vízben álló város hétköznapi életét.

A harmadik rész a „feltámadás”, a világméretű segélygyűjtés és a „palotás város” születésének leírása. Az „Ujra kezdődik az élet” című fejezet „Szeged páratlan életképességének, népe életrevalóságának számos érdekes tünetét” veszi lajstromba. A Szegedi Napló és Híradó vásári beszámolóit mellett az árak elszabadulásáról is szó esik: „A piac drágasága azonban annyira bántotta a rendőrséget, hogy március

23-tól kezdve egy pár hétig csak a következő, hatóságilag engedélyezett árusok hozhattak forgalomba élelmiszereket: 1. Jandó, 2. Tóth István, 3. Obláth Antal, 4. Temesváry, 5. Pick. Hogy ezeknek az árusítási monopóliuma mikor szűnt meg, azt nem lehet megállapítani.”

Az iparosok, termelők s kereskedők jó ideig csak igen szűkös körülmények között árusíthatták portékáikat. „Egy héttel a katasztrófa bekövetkezte után a Kereszt- (ma Somogyi) utcának a Nádor utcától a Tisza-partig terjedő része s az Iskola-utca a templomtól a Hal-térig egészen átalakult: minden helyiség, ami a földszinten volt, üzlethelyiséggé alakult át, még a kapubejárók is és ami a lakosság nagy élelmességére mutat: a fényüzési cikkek helyet adtak a közszükségleti cikkeknek! Erről az átalakulásról így számol be a Híradó:

A Váci-utcának csufolt Iskola-utcánk szárazon maradt részében egyre fogynak a kirakatok. Eltűntek a szép óra-kirakatok, a szebbnél-szebb női kalapok, arany- és ezüstneműek stb. Nincs szükség luxus-cikkekre! A diszhelyek némelyikén ott lóg a paprikás szalonna, a kiakasztott füstölt és friss marhahus, főzelék, tarhonya.”

A krónikás idéz a Szegedi Napló március 20-i számából is: „A száraz utcákban levő boltok nagyon emelkedtek értékben. Boldognak tartja magát a kereskedő, ki ilyenhez juthat. Ilyen boltokban többnyire ketten is árulnak. Paradicsomi békességben megférnek egymás mellett a könyv- és kartonkereskedő, a cipő és kabát, az ing és csésze stb.”

A szerző a bérleti díjakról is említést tesz: „Talán érdemes följegyezni, hogy egy egészen kis üzlethelyiségért az Iskola-utcában havonként kétszáz forintot kellett fizetni.” Összehasonlításképpen: a Magyar Népvilág 1879. 3. száma szerint az április 17-i heti marhavásáron egy bikát 65–130 forintért, fejőstehenet 70–187 forintért lehetett venni.

Nyilas Péter

**A Klauzál tér, víz alatt.
(Lauscher Lipót fölvétele, a Móra Ferenc Múzeum gyűjteményéből.
Forrás: szeged.hu)**